

ES PEDRIS LLARG

Núm. 55
Març
2001

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

Inauguració de la 1a fase del Parc Ambiental Mediterrani de Begur, el passat mes de desembre.

Revista Municipal
d'Informació i Cultura

Núm. 55
Març 2001

* * *

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal
Bonaventura Carreras, 11
17255 Begur
Telèfon: 972 62 43 05
E-mail: llcosta@teleline.es
www.begur.org

Col·laboració:

Diputació de Girona

Serveis gràfics:

Imatge i Lletra, s.l.

Impressió:

Impremta Palé, SAL
Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

* * *

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

Agraïments merescuts

El càrrec d'alcalde, que en el meu cas fa prop de sis anys que exerceixo, sol donar alegries i també disgustos, moments entranyables i d'altres que no ho són tant. Fet i fet, és així perquè la persona que ocupa l'alcaldia d'un poble, sigui petit o gran, té la gran responsabilitat de fer funcionar el millor possible totes les àrees de competència municipal, amb l'afegit que en ser l'Administració més propera als ciutadans sovint ha d'entrar en competències que no li són pròpies.

Dit això, hem de tenir en compte que perquè un ajuntament funcioni, perquè la gestió global sigui satisfactòria, calen tota una sèrie de requisits: l'alcalde ha de formar part d'un equip de regidors i regidores que es responsabilitzin de les àrees o regidories que tenen assignades; ha de poder disposar de tècniques de confiança i d'una plantilla de personal responsable d'executar i coordinar les feines pròpies de l'Administració i les derivades de l'activitat política municipal.

Però encara no n'hi ha prou, i dins d'aquest engranatge cal esmentar un col·lectiu bàsic i imprescindible per aconseguir que un poble tiri endavant, i aquest és el col·lectiu format per totes aquelles persones que voluntàriament i sense cap mena de retribució porten a terme moltes tasques amb l'únic objectiu de beneficiar el poble.

Vull aprofitar aquest editorial per fer arribar un agraïment públic i especial a tots els membres que configuren el grup de festes, ja que la seva aportació és tan valuosa que no té preu. Penseu que els vilatans només veiem el resultat final d'una feina feixuga, continuada, feta a les nits, en dies de festa...; només veiem el ball de fi de festa o bé una cavalcada de reis lluïda i encertada, i sovint oblidem que allò és el resultat final d'un tip de penjar, d'un fart de fer números per no passar-se del pressupost

i de trencar-se el cap per no ser repetitiu. Quan veig els bons resultats obtinguts és quan m'adono de la importància d'aquests i altres voluntaris, i és per això que des del consistori que presideixo us donem les gràcies a tots els components d'aquest grup, tant als actuals com als que en un moment o altre n'heu format part.

I aquest agraïment el faig extensiu a la resta d'entitats formades per voluntaris que d'una manera o altra incideixen en la vida social, cultural, esportiva, d'esplai i oci, etc. de Begur, ja que cadascuna en el seu àmbit aporta quelcom fonamental en el tarannà d'un municipi. Per tant, rebeu el nostre agraïment tots aquells que formeu o heu format part de l'Associació de la Gent Gran, del Patronat de Turisme, de les associacions de pares i mares dels centres escolars, de les juntes dels clubs esportius, del Consell Municipal d'Esclanyà, dels consells escolars, de l'Associació d'Homenatge a la Vellesa, etc., etc.

Personalment faig una valoració molt positiva d'aquests quasi sis anys a l'alcaldia, i això només és possible perquè em considero molt afortunat de poder comptar en tot moment amb el suport de totes aquestes persones: regidors, tècnics, personal, associacions, entitats, patronats, etc.

Vull animar els begurencs a participar en aquestes entitats que, com ja he dit, són peça clau en l'engrenatge del funcionament del poble.

Amb encerts i amb errors, entre tots anem escrivint pàgines de la nostra història. Cal que continuem en aquest camí i cal que aquestes participacions voluntàries i desinteressades siguin, cada vegada més, el pa de cada dia.

Fins aviat,

CARLES ARNAU i FERRER
L'alcalde

Extracte d'acords

Comissió de Govern 21/11/00

- S'autoritza la instal·lació de telescopis d'observació pública al mirador de Sant Ramon i al Castell de Begur.

Comissió de Govern 28/11/00

- Es contracta la compra de material mobiliari de joc per a la mainada, a ubicar a la nova plaça del carrer Josep Neras (Son Rich).

Ple 28/11/00

- S'aproven per unanimitat els dos projectes de camins de ronda tramesos des de la Direcció General de Costas del Ministerio de Medio Ambiente:

- Camí de ronda entre Aiguablava i Aigua Gelida (pressupost de 114 milions de pessetes).

- Camí de ronda de la platja del Racó a la platja d'Illa Roja (pressupost de 55 milions de pessetes).

- Amb motiu de l'atemptat mortal sofert per l'exministre del govern socialista Ernest Lluch i Martín, aquesta corporació acorda per unanimitat i a proposta dels tres grups municipals (CiU - PSC - PP):

1. Manifestar el seu dol i alhora acompanyar en aquests moments la seva família i el Partit Socialista de Catalunya (PSC).
2. Condemnar enèrgicament el vil assassinat de l'exministre Ernest Lluch i Martín.

Comissió de Govern 5/12/00

- S'accepta la subvenció concedida per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) d'un import de 2.265.580 pessetes i destinada a sufragar part de les despeses de la neteja de platges.

Comissió de Govern 19/12/00

- S'aprova el conveni amb la companyia Fecca-Enher que té com a finalitat soterrar línies elèctriques al carrer Camí del Mar.

- S'aprova el conveni de mutu acord amb Josep M. Millán per al rescat de la concessió del bar-terrasa del Casino Cultural.

Comissió de Govern 2/01/01

- Ateses les necessitats del servei de la Policia Local i davant la urgència de cobrir una plaça vacant a conseqüència del trasllat en règim de comissió de serveis de caràcter voluntari a l'Ajuntament de Palamós concedit a favor de Serafin Manzano, es nomena interinament Antonio Moreno agent de policia local.

Un proper acord convocarà el concurs corresponent per a la provisió de l'esmentada plaça d'agent.

Comissió de Govern 16/01/01

- S'aprova el Pla d'Usos - Serveis de Temporada de les platges de Begur per a l'any 2001.

- S'acorda fer una aportació econòmica d'emergència (100.000 pessetes) a favor d'El Salvador amb motiu de les devastadores conseqüències d'un terratrèmol.

Comissió de Govern 30/01/01

- S'aproven els preus especials de les consumicions del Casal de la Gent Gran La Cooperativa i del Local Polivalent - Casal d'Esclanyà.

Ple 30/01/01

- Ateses les següents circumstàncies actuals:

- S'ha exhaurit el període de vigència del Programa d'Actuació del Pla General.

- Cal adaptar el planejament a les normes normatives d'àmbit nacional i estatal.

- És necessari agilitar la gestió de moltes unitats d'actuació en sòl urbà.

S'aprova per majoria (vot favorable del grup municipal de CIU i abstenció del grup municipal del PP):

1. Procedir a la revisió del Pla General.
2. Contractar els treballs d'assessorament i assistència tècnica a l'empresa Interlands, SA.

És desig ferm de l'equip de govern que les propostes que es formulin vagin encaminades a aconseguir un model de protecció paisatgística i mediambiental per al nostre municipi.

- S'aprova per unanimitat l'adjudicació de la gestió del servei públic local de clavegueram a l'empresa SOREA.

- S'acorda per unanimitat:
 1. Eliminar la bonificació del 2% en les quotes tributàries dels rebuts d'IBI, circulació i cementiri pel cas de domiciliació bancària.

2. Procedir al cobrament dels rebuts domiciliats dins la darrera quinzena del període de cobrament en voluntària.

Ple 27/02/01

- S'acorda per unanimitat l'aprovació provisional de la Modificació del Pla General i Pla Especial dels Sectors La Roda (U.A. 28 i S.U.A. 28.1).

Es tramet l'expedient a la Comissió Provincial d'Urbanisme per tal que atorgui l'aprovació definitiva.

- S'acorda per unanimitat denegar l'aprovació del Projecte d'Ordenació de la Platja de Sa Riera tramès des del Servei Provincial de Costes per les següents raons:

1. El Projecte no té en compte la remodelació efectuada per l'Ajuntament en els darrers anys.
2. Tampoc té en compte la necessitat inajornable d'un edifici de serveis per a la platja.
3. Redueix en gran mesura i innecessàriament l'aparcament actual.

- S'aprova unànimement la desafectació del subsòl de la plaça Forgas per tal de destinar-lo a la construcció d'un aparcament.

ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**
Governació / Hisenda / Comerç
De dilluns a divendres, matins de 9 a 2.

1r tinent d'alcalde: **Joan Català**
Urbanisme / Obres i Serveis
Matins: De dilluns a dijous, de 10 a 11
Dissabtes, de 11 a 12
Tardes: Dimarts, de 6 a 8
Dimecres, de 6 a 8 (Esclanyà)

2n tinent d'alcalde: **Francisco Vadillo**
Esports / Festes / Ràdio / Cinema
Dimarts tarda, de 6 a 8

3r tinent d'alcalde: **Neus Artiga**
Sanitat / Gent Gran / Activitats Casino
Dilluns matí, d'11 a 1

Regidoria de Serveis Socials i Consell Municipal d'Esclanyà
Montserrat Corredor
Dimarts tarda, de 7 a 8
Dijous tarda, de 2/4 de 4 a 5 (Esclanyà)

Regidoria de Turisme, Cultura i Joventut
Gemma Amiel
Dimarts tarda, de 5 a 7

Regidoria d'Ensenyament
Rosa Pérez
Dissabte matí, de 10 a 12
(Visites concertades)

Regidoria de Medi Ambient i Platges
Joan Garcia
Dilluns matí, de 12 a 1

Regidoria d'Activitats d'Esclanyà
Maria D. Torrent
Dijous tarda, de 5 a 7 (Esclanyà)

Nota: Es recomana concertar l'hora de visita amb antelació.

Seguretat

POLICIA LOCAL 972 62 42 00
972 62 34 78

MOSSOS D'ESQUADRA 088

INFORMACIÓ GENERAL 112
(Àmbit tot Catalunya)

Dades recollides de les memòries de la Policia Local de Begur l'any 2000

Atestats any 2000

S'han instruït un total de 22 atestats.

Serveis prestats a Esclanyà

Els serveis realitzats al nucli d'Esclanyà són els mateixos que a la resta del municipi.

- Patrulles de seguretat ciutadana.
- Patrulles de control i vigilància de trànsit. Servei total: 350 hores.
- Compliment de les ordenances municipals.
- Relacions amb els veïns.
- Control de trànsit, enterraments, casaments, cavalcada de reis, festes, etc.

Serveis a les escoles

S'ha realitzat un total de 176 dies de servei a l'escola Dr. Arruga. Servei total: 352 hores.

Protecció a escolars en hores d'entrada i sortida.

Policia assistencial

- Sol·licituds mèdiques i altres serveis sanitaris: 155
- Sol·licituds d'ambulància: 53
- Assistència en accidents: 41
- Assistència en incendis: 25

Recursos humans

Plantilla Policia Local:

- 1 sergent
- 1 caporal
- 8 agents
- 1 aux. administrativa

Trucades efectuades als serveis d'aigua i llum

- Servei d'aigües Sorea Saur: 48
- Servei Llum Enher-Enllumenats

Costa Brava: 54

Serveis realitzats en activitats culturals i esportives, de protecció i de regulació del trànsit

- Sardanes: 28
- Balls: 21
- Mercats artesanals: 35
- Havaneres: 4
- Aeròbic a Sa Riera: 8
- Animació infantil: 4
- Homenatge a la gent gran: 2
- Cavalcada reis: 1
- Arrossada popular: 1
- Plantada arbres: 1
- 2n aplec de sardanes: 1
- Trobada neteja voreres: 1
- Castanyada popular: 1
- Nit de Nadal: 1
- Nit de cap d'any: 1

Panera de Nadal

L'Associació Esportiva Begur agraïx al grup de mares dels jugadors/es de l'Associació el seu esforç i dedicació en la confecció de la panera. Així mateix agraïm la col·laboració de tots els

establiments col·laboradors, gràcies al suport dels quals va poder ser de grans dimensions, i també donem les gràcies als propietaris del local on va restar exposada.

La panera en qüestió va ser sortejada el 22 de desembre passat, i li va correspondre a Neus Cullell i Mayola.

Regidoria d'Esports

Registre civil

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'1-10-2000 i el 31-12-2000

Nom del nuvi	Nom de la núvia	Data celebració casament
Nicolas Elliott	Christine-Caroline Touchet	07-10-2000
David Lorenzo Muñoz	Marta Budó García	28-10-2000
Marcos-Antonio González Adán	Sílvia Teresa Moll García	04-11-2000
Juan Martínez Hernández	Sonia Fernández Rodríguez	18-11-2000
José Antonio Cerrato Gallardo	Maria Isabel López López	02-12-2000
Pere Bufí Rof	Tatiana O'Farrill O'Farrill	19-12-2000
Joan Carles Caner Figuerola	Isabel Maria Vera Rodero	31-12-2000

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'1-10-2000 i el 31-12-2000

Data	Nounat/da	Fill de:
02-10-2000	Núria Carbó i Juscafresa	Juan Carbó Saballs
06-10-2000	Marc Ortega i Cabañó	Francisco Juan Ortega García
12-10-2000	Laila El Kouhli	Hassan El Kouhli
05-12-2000	Nil Barceló i Blondel	Martín Barceló Rabassa
08-12-2000	Sergi Vargas i Picapiedra	Sergio Vargas Pérez
19-12-2000	Miquel Vargas Quiñones	Miguel Javier Vargas Torralvo
24-12-2000	Gerard Alonso i Martín	Antonio Jesús Alonso Hernández
		Marta Juscafresa Juera
		Marta Cabañó Güell
		Nadia Mohammadi
		Anne Maria Elisabeth Blondel
		Calixta Picapiedra Monroy
		Antonia Quiñones Hortal
		Sonia Martín Serna

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'1-10-2000 i el 31-12-2000

Nom	Data	Municipi de l'òbit
Mathilde Geertruda Sterkenburg	25-10-2000	Begur
Maria Cruz Iruela	27-10-2000	Palamós
Manuel Viscasillas Mauri	30-10-2000	El Far d'Empordà
Maria Mauri Hugas	30-10-2000	El Far d'Empordà
José Viscasillas García	02-11-2000	Girona
Beryl Edith La Roche	16-11-2000	Palamós
José Boada Subiranas	29-11-2000	Girona

Activitats a Esclanyà

Exposició i degustació de coques i pastissos fets a casa. (14/12/00)

Arribada del Pare Nöel. (23/12/00)

Activitat infantil: ambientació de Carnaval (17/02/01)

Festes

Aeròbic - 2001

El passat diumenge 18 de febrer es va celebrar al pavelló poliesportiu el IV Campionat d'Aeròbic per a Grups a Girona.

Aquest any s'ha fet al matí i a la tarda, la qual cosa ha comportat que tot

fos més organitzat i més controlat i per tant de més bon treballar tant per als organitzadors com per als participants. Una decisió totalment positiva i exitosa.

Fins a l'any vinent!

Reis - 2001

Un any més Ses Majestats els Reis de l'Orient ens han tornat a visitar a la nostra vila. Plens de joguines, il·lusió i salut per a tots els begurencs i begurenques.

Van arribar amb camells i van fer la recepció un any més al pavelló polies-

portiu, amb un decorat de muntanya nevat, on tots els nens i nenes han pogut demanar tot allò que han volgut.

Per tant només cal dir: que visquin els Reis de l'Orient! I fins a l'any que ve.

Carnaval - 2001

El passat diumenge 25 de febrer es va celebrar un any més el tradicional Carnaval a Begur.

Es va fer el tradicional concurs de disfresses per categories i modalitats d'individual, parelles i comparses, i

també un sorteig d'un viatge. Tot plegat va estar amenitzat pel Grup Metropol, i es va aconseguir en conjunt una festa exitosa.

Moltes gràcies, i fins a l'any que ve.

Donacions a l'Arxiu Municipal

Novament, ens plau informar d'unes donacions a l'Arxiu Municipal de Begur. Com ja hem apuntat en d'altres ocasions, aquests documents generalment procedeixen de la generositat d'unes persones que han optat per la donació de documentació personal i patrimonial com una forma de participació en el projecte cultural del municipi de Begur, i que han entès i compartit la idea que l'Arxiu Municipal és l'organisme més adient per a la conservació i difusió dels fons històrics de Begur, que garanteix la pervivència de la memòria col·lectiva.

Antoni M. Prats Figuerola ha fet donació d'un llibre: *Llevador dels censals del Sant Hospital de Sant Carlos Borromeo de la vila de Bagur*. Any: 1832. Mides: 20 x 14,50. Folis escrits: 69. Així mateix, ha donat dos rebuts de

contribució territorial de rústica del 1942 i cinc de La Econòmica Bagurense de l'any 1932.

Enric Corredor ha donat tres programes de cinema del Casino Cultural de Begur corresponents a l'any 1947, i un programa de la Festa Major de Santa Reparada del 1944.

Francesc Prats ha donat les següents monedes espanyoles (amb indicació del valor i l'any d'emissió): 1 cèntim (1870), 2 cèntims (1870), 5 cèntims (1870), 10 cèntims (1870), 5 cèntims (1877), 10 cèntims (1877), 5 cèntims (1878), 10 cèntims (1879), 2 cèntims (1912), 50 cèntims (1937), 1 pesseta (II República, 1937), 1 pesseta (govern d'Euskadi, 1937) i 1 pesseta (govern de Burgos, 1937).

Glòria Recasens Soy ha donat 26 programes de cinema dels anys 1944-

Programa d'una pel·lícula projectada al cinema Casino de Begur el dia 21 de setembre de 1947, per les festes de Santa Reparada.

1951, de diversos cinemes de Girona i Cassà de la Selva.

Tot el material esmentat resta a la disposició dels usuaris de l'Arxiu Municipal. Agraïm profundament totes aquestes donacions, i encoratgem la població de Begur a continuar col·laborant amb l'Arxiu.

LLUÍS COSTA
Arxiver municipal

El Museu de Begur, un projecte permanent

En el darrer número d'*El Butlletí d'en Pedrito*, l'editor publica una nota, amb el títol "El material del cinema Centre de Begur... a Girona", que considerem que convindria matisar. Sobretot, caldria aclarir la imatge que s'hi dona –des del nostre punt de vista esbiaixada– del que hauria de ser el futur museu de Begur.

Quan el senyor Marià Frigola va plantejar la necessitat de desprendre's del material de l'antic cinema Centre, des de l'Arxiu Municipal de Begur vam procurar en tot moment assessorar-lo, i li vam oferir la possibilitat que l'Ajuntament se'n fes càrrec, per bé que provisionalment, guardant-lo emmagatzemat de cara, en tot cas, a exposar-lo en el marc d'un futur museu. El senyor Frigola, excel·lent col·laborador de l'Arxiu, va explicitar des de bon principi el seu interès perquè aquest material fos dipositat al Museu del Cinema Tomàs Mallol de Girona, ja que es tracta d'un museu temàtic, dedicat específicament al món del cinema. Atenent la nostra bona relació amb el senyor Frigola, ens vam oferir a fer el primer contacte amb la direcció del Museu Tomàs Mallol. En aquesta operació, potser caldria lamentar la transferència d'algun document, relatiu al cinema Centre, al museu gironí.

Amb tot, en aquest article preferiríem posar l'accent en el tema de l'hipotètic museu de Begur. El projecte de bastir un museu a Begur ve de lluny. Fa anys que ho plantegem, i mai hem

abandonat la nostra convicció que un museu és un equipament molt interessant. Com dèiem, ja fa molt de temps, l'existència d'un museu d'abast comarcal o local és una exigència nascuda de la necessitat de fer participar d'una manera vistent el poble amb els elements materials que constitueixen el seu propi passat. El museu ha d'ésser el vehicle de comunicació que sintonitzi amb el seu entorn social i que estigui al seu servei.

Restes arqueològiques conservades a l'Arxiu Municipal, gràcies a l'esperit cultural de diversos begurencs.

Però la nostra pretensió no és bastir un museu sense ambició, sense projecte i gairebé sense materials d'exposició. És a dir, no es tracta senzillament de tenir un museu pel simple fet de tenir-lo. Fins i tot les directrius museístiques de la Generalitat de Catalunya ho desaconsellen.

El nostre projecte preveu l'organització d'un museu rigorós, que tingui una línia argumental clara i que ajudi els ciu-

tadans a disposar d'una millor comprensió del seu passat o d'algun aspecte molt definidor de la història del municipi (com per exemple, un museu dels indians). Entenem que un museu no ha de ser una simple suma de materials.

Des de fa anys mantenim oberta la crida a la ciutadania que si posseeixen material de caràcter històric, i ho creuen convenient, el lliurin a l'Arxiu Municipal. Quan aquest material s'ingressa a l'Arxiu, s'inicia un procés que comporta classificar i descriure els objectes rebuts i estendre un document al donant.

El cert és que ens trobem davant d'una tasca de portes endins, poc vistosa i gens espectacular. La veritat és que tampoc disposem de prou objectes com per començar a pensar en bastir el museu. De cap manera es pot donar la imatge, com fa el butlletí que hem esmentat abans, que "molta gent faria donacions... però per un museu, no per que quedin magatzemades [sic] a l'Arxiu Municipal". Transmetre aquesta idea és molt injust, ja que denota no conèixer la realitat d'un projecte.

No vulguem començar la casa per la teulada. El problema no és tant de trobar un edifici. Estem plenament convençuts que el dia que disposem de bons elements expositius, la qüestió de l'edifici serà absolutament secundària.

LLUÍS COSTA
Arxiver municipal

El banc de material ortopèdic

Els serveis socials de Begur-Esclanyà, gràcies a diferents donacions de particulars, han aconseguit reunir una desena d'aparells ortopèdics, que en la seva pràctica majoria estan essent utilitzats en aquests moments per gent del poble a qui feien falta. Els serveis socials valoren positivament la donació d'aquest material, i són qui posteriorment el redistribueix correctament, tenint en compte les necessitats de les persones del poble.

Cal dir que l'acció portada a terme pel donant té un doble sentit: per una banda ens permet disposar d'un material ortopèdic que passa de no ser utilitzat –i en molts casos fer nosa al mateix donant– a fer servei a persones que ho necessiten; per altra banda, personalment penso que és solidària la persona que dona alguna cosa sense esperar-ne res a canvi, sobretot si es tracta d'objectes de valor que han suposat una despesa econòmica per al particular donant.

Tothom que hagi tingut un familiar a qui ha calgut comprar aparells ortopèdics que posteriorment, per un motiu o altre, ja no hagin fet servei sabrà que a partir d'ara és possible que altra gent se'n pugui beneficiar, ja siguin cadires de rodes, matalassos antiescares, llits d'hospital, etc. I és que amb les dona-

cions o prestacions realitzades fins al dia d'avui s'ha aconseguit crear el que es pot anomenar "banc de material ortopèdic". El material en qüestió serà coordinat i gestionat des dels serveis socials de Begur-Esclanyà, que el prestarà a aquelles persones que el necessitin. I en el moment en què ja no els calgui serà retornat amb l'objectiu de ser prestat novament.

Els beneficiaris d'aquest material seran aquelles persones que en primer lloc en tinguin la necessitat i que aquesta vagi relacionada amb el material ortopèdic que es decideixi prestar. Serà aleshores quan en moltes ocasions els serveis sanitaris tindran el paper determinant de valorar la relació entre la necessitat i el material ortopèdic a utilitzar.

Finalment, des dels serveis socials voldria animar a tothom que disposi de material ortopèdic i que no en faci ús a cedir-lo o donar-lo amb la finalitat que pugui ser utilitzat per aquelles persones a qui pot fer servei.

I en darrer lloc voldria donar les gràcies a tots els particulars que a hores d'ara ja han col·laborat amb aquesta nova iniciativa.

JOSEP M. VÀSQUEZ I MASGRAU

Nou enllumenat

S'ha inaugurat el nou enllumenat de la Torre del Mas d'en Pinc.

L'Ajuntament té la intenció d'anar il·luminant progressivament les diferents torres de defensa del municipi.

Tribuna Lliure

Carta oberta a en Sinessi Miranda

Espòs, pare, avi,

Fa un any te n'anares definitivament, però en realitat no és així. La teva imatge i el teu esperit sempre perduraran presents entre nosaltres en aquesta llar que junts hem compartit, on tots els racons parlen de tu.

Recordo quan tu, tan assenyadament, deies en un poema de la teva joventut:

*Resisteix aquelles proves a les quals
la vida, astuta i silenciosa, els homes sotmet.
No hi ha victòria possible on el temor fa niu
L'avantatge és del que tenaçment acomet.
La desesperació de res no serveix a l'home,
que el destí jamai et pertorbi i et sorprengui.*

Consells que són bons a seguir. Sempre els recordarem, com també tot el que ens has donat de bo al llarg de la teva intensa i volguda vida.

Gràcies de tot cor,

La teva família

Bacanards!... On sou?

Ca n'Antoni Taraca, ca na Tia Xecu, can Fluncana, can Lluent, can Toful Gall, can Tunet Nap, can Pitu Parui, can Mariano Estasia, ca na Sila Paraira, can Gep, can Pere Pei, can Francó Pinc, can Carrabina, ca na Gracia Gisperta, can Trassó de l'Horta, can Joan Ambrea, can Pere Cama, ca la Ferrera, cas Cadet, can Trum, can Puça, ca l'hereu Baronic, can Sintu Antic, cas Matu, ca na Malona Bassona, can Pere Xecu, cas Noi Nulascu, can Fumera, cas Nap, ca l'Achuvino, can Ramon Rata, ca na Sisa To, can Ventura Gastapà, can Ramon Nap, can Comes Agres, can Gara, ca na Menuda Avorrída, ca es Got, can Xapa, can Xicu Cateura, ca s'Armanac, can Permanac, can Taranta, ca s'Esclopaté, can Joan Divino, cas Fesol, can Totxa, can Xuia, cal Poll Ros, can Pere Llarg, can Mariquildo, can Truta, can Bitxacu, can Rustei, ca n'Anneta des Calaix, can Sis Dits, cas Noi Macu, cas Xai, ca sa Viuda Mosca, can Sora, can Ramon Calonsja, can Matacristos, can Pere Grosset, can Xixiu, can Canyiula, can Xarrativa, can Granota, cal Cutó, can Caixa... i molts més que no hi caben, fins a arribar als 482 noms que figuren

en una relació de noms o sobrenoms d'una llista que "...fou feta per alguns patriotes en el gran oceà Atlàntic, a l'altura de 33° de latitud i 41° de longitud al *meridià d'es Carall Bernat*, el dia 18 de novembre de 1880".

Només de llegir aquesta llista de noms i motius begurencs ens adonem del gran canvi que hi ha hagut al nostre poble. Ara, molts d'aquells begurencs, tot i que romanen entre nosaltres llurs descendents, no sabríem qui són ni on anar-los a buscar. Quan el 1975 jo vaig retornar a Catalunya després d'una absència de molts anys, vaig quedar sorprès quan a n'en Joanet Antic no se li podia dir "es Xeru", i fins i tot d'altres begurencs amics de sempre s'ofenien si els esmentava el sobrenom. A més a més, em vaig trobar que ja ningú deia allò de "es vidres de ses uieres de na Marie": tot el poble s'havia posat d'acord per dir "els vidres de les ulleres de la Maria". S'havia volgut imitar el parlar dels estiuejants i, per culpa d'un sentiment d'inferioritat completament equivocada, s'havia llençat a la bassa un dels trets més característics del català de la Costa Brava. I avui, fins i tot l'existència en el passat del català salat ja és un fet desconegut pel gran públic.

Així ens trobem que el detall, ben meritori, de l'Ajuntament en voler-lo recordar en el cartell d'entrada al poble no és comprès per molta gent. La frase de salutació "Benvingut a Begur: es teu poble" és interpretada sovint com una mala traducció de "Bienvenido a Begur: es tu pueblo". També hi ha indrets i masies a Begur als quals se'ls ha canviat el nom i avui s'esmenten amb un altre. Aquests topònims catalans de més de 400 anys no poden ésser canviats. Hauríem de recordar els veritables bacanards del segle passat els quals, quan travessaven l'oceà Atlàntic, fins i tot feien servir el meridià del Carall Bernat de les illes Medes, en lloc del de Greenwich, per determinar les longituds geogràfiques.

És clar que el canvi també ha estat en la manera de viure i en les comoditats que ara tenim com a conseqüència del desenvolupament de la ciència i la tècnica. Aquells begurencs no tenien energia elèctrica, ni aigua corrent. Només amb aquestes dues mancances la seva vida ja anava per uns altres camins ben diferents. A més, tampoc tenien carretera, ni telèfon, ni desguassos, ni recollida d'escombraries, ni cotxes, ni motos, ni avions, ni

Les formes de vida i d'escolarització de temps pretèrits diferien molt de les actuals.

motors per a les barques, ni ràdios, ni televisors, ni neveres, ni cuines de gas butà, ni màquines de rentar la roba ni... tantes altres coses que, sens dubte, me'n deixo. No vull descuidar-me, però, de l'escola. La canalla d'aquells temps aprenia poques coses, a les migrades escoles que hi havia. No hi ha dubte que, en aquelles circumstàncies, el tarannà de la gent havia d'ésser ben diferent del nostre.

El canvi de vida en els darrers anys ha estat el més precipitat de la història. És clar que moltes d'aquelles coses havien de desaparèixer, però no pas totes. Cal que donem tot el seu valor als trets antropològics del nostre poble, de la nostra comarca, del nostre país. El franquisme ens va fer aprendre el castellà, i no ens ha pas fet cap nosa. Ara, el turisme ens farà aprendre l'anglès, i desgraciat el que no el sàpiga dintre uns quants anys! El nivell cultural del jovent i la mainada és prou elevat per sortir-se'n. Ara bé, hauríem d'ésser conscients d'aquella antiga veritat que diu "qui perd les arrels perd la identitat" i defensar allò que és nostre, ja que si no ho defensem nosaltres, no ho defensarà ningú. Que ningú s'enfadi pel fet que en aquest escrit anomeno els begurencs amb la paraula *bacanard*. Aquesta paraula, si alguna connotació negativa tingué en el passat, ara ja s'ha

de buscar al diccionari per saber-la i ningú se'n recorda. Altrament, això no passa pas amb el *peix fregit*, que fins i tot s'ha fet servir per batejar uns cantaires d'havaneres. Tothom sap el que vol dir i ningú de Palafrugell s'enfada. També l'expressió "un senyor de la Bisbal i un home de Palafrugell" és ben entenedora i no he sentit protestar a ningú.

Ahir –escric aquestes reflexions a finals del mes d'agost– el president Pujol va dir, en parlar de les disposicions sobre la normalització lingüística: "No voldria que d'aquí a uns cinquanta anys un exiliat que retornés a Catalunya hi trobés un català com el que ara es parla a Perpinyà". Una cosa així m'ha passat a mi (sense ésser exiliat) en relació amb el català salat de Begur. Ja ho acabo d'explicar. Podríem ésser pessimistes i pensar que el temor del senyor Pujol es farà realitat. Confiem, però, que el nivell cultural que proporcionen l'escola primària, l'ensenyament secundari i la universitat actuals faran que la població valori com cal els seus trets antropològics i no es deixi desposseir de cap. Que els catalans facin com els francesos, els anglesos i tants d'altres, que defensen aferrissadament llur llengua i llur cultura.

Ara, a finals del segle XX, convé reflexionar a l'entorn dels canvis viscuts

en només cinquanta anys. Aquest és l'últim *Es Pedrís Llarg* del segle i m'agradaria que si algú de finals del segle XXI el llegís a la biblioteca veiés que nosaltres ja ens n'adonàvem, del perill de perdre la nostra identitat. Seran ells, però, els qui podran comprovar com hauran anat les coses. Esperem i desitgem que amb la unió dels pobles de la vella Europa, la vigència de la moneda única el 2002 i els inaturables avanços de la ciència i la tècnica millorin encara més les condicions de vida. Sobretot que tothom tingui feina. Esperem i desitgem també que sapiguem valorar i conservar els nostres costums i la nostra llengua. Malgrat tot, però, la meua por em fa cridar: "Bacanards!... On sou?".

J. VALENTÍ FIOU

Nota de l'autor.- Aquest escrit és de fa un parell d'anys. Va quedar oblidat dins l'ordinador i no es va publicar. Ara, al cap de dos anys llargs, el llegeixo i comprovo que manté tot el seu interès; és més: hom pot veure que tot segueix aquell camí vers l'oblit de les nostres coses més estimades, de les nostres arrels. Voldria ésser optimista però miro al meu voltant i no trobo quasi res que m'ajudi a ésser-ne. Si algú sap quelcom que pugui ajudar-me, que faci un escrit, si us plau.

Racó Poètic

He regalat roses vermelles

He regalat roses vermelles
i les ha reposat sobre el nínxol,
jo no ho volia, la mare ha guanyat,
diu que l'olor s'ha d'escampar.

L'aroma esbardella l'aire enter
i els cossos difunts no la perceben.

• • •

La claror es colada pel vitrall.

El silenci de les capelles
no es trenca. Comptats vespres
traspasso el cancell de la pau
i espero, carrego els meus ulls
de sants i verges, tots quiets!!

Imploro favors barrocs
i tinc por de les concessions.

Sóc creient per interès propi.

• • •

En clarors carregades d'ombres
m'endinso a les atrotinades golfes
a la recerca de serenor i prou.

Uns cairats i llatres corcades
semblen abatres damunt una existència
ja prou carregada d'angúnies.

Sento que flaqueja l'aire net
tinc ofegaments que m'oprimeixen
i les amples parets s'estrenyen
per lapidar-me de per vida.

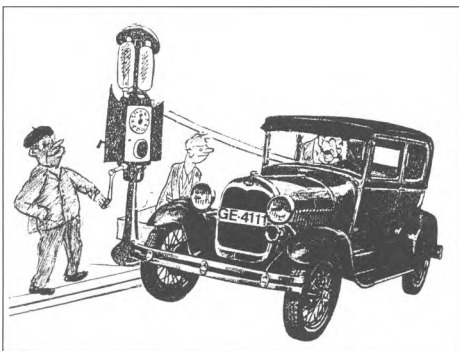
Les ombres cada cop més ombres,
les clarors per moments menys clarors,
ja embolcallat, tot és tancat
i demano a crits la llibertat.

Antoni M. Prats i Figuerola

De Barcelona a Begur

L'article de M. Frigola rememorant el deliciós escrit de Joan Martí Morera "Del Burret a la Rúbia"¹ m'evocà el primer viatge de postguerra, el 1939*. Amb sort, si el motor no feia figa i els pneumàtics es cenyien a un nombre discret de rebentades, potser no calien les nou hores de l'aventura "del faetó, el tren correu, la truita de l'Empalme, el carrilet i la tartana". Si anaven maldades, però, el trajecte podia àdhuc ésser més llarg, car, amb el depauperat estat dels paviments i uns cotxes recuperats que feien pena de veure, viatjar era atzarós.

L'aventura amb ferrocarril, però, encara podia ésser més llarga, puix que, si bé el recorregut no durava tant, els exorbitants retards eren el nostre pa de cada dia, i hom podia passar-se hores i més hores esperant en una andana. Irònicament, algunes males llengües deien que les mullers dels nostres caps d'estació eren les més fidels d'Europa perquè, amb el nul respecte dels nos-

1939: El litre de gasolina a 0,76 pessetes!

tres trens pels horaris, mai se sabia quan podia mostrar-se el marit, mentre que als països del nostre entorn, com que allà els trens eren puntuals, la temptació era evident. Ésser *chef de gare* comportava, doncs, el risc d'ésser banyut.**

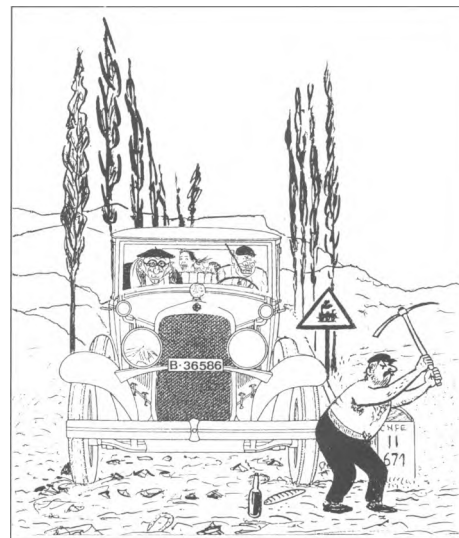
Aquells automòbils eren un autèntic puzzle. El que vaig conduir en aquella aventura era un còctel d'elements de diferents marques. Que n'eren d'admirables, els mecànics de l'època, fent que aquelles carraques, bé o malament, funcionessin!

Nosaltres, però, contents, puix que malgrat la desoladora situació de la xarxa viària, ens sabíem ciutadans d'un Imperi.

Calia proveir-se del preceptiu *salvo-conducto de fronteras* —lliurat solament

als *adictos* al *Glorioso*, o als murrís que sabien compondre-se-les per semblar-ho— i omplir els dipòsits de combustible abans d'iniciar viatge, car pel camí hom podia trobar totes les gasolineres seques. Malgrat que aquells vehicles eren força sedegosos en carburant (de 25 a 30 litres almenys per a 100 quilòmetres), el viatge no resultava costós, puix que un litre de benzina aleshores costava setanta-sis cèntims. És a dir, que amb quaranta litres (els tancs tenien una cabuda de 75 a 90 litres) arribàvem de sobres, i n'hi havia prou amb uns set durets. I encara en quedava per cruspirse una botifarra amb seques a Cal Coix. Endemés, pel que fa als carburants, l'avenir no podia augurar-se més prometedor: segons el missatge radioemès la nit de cap d'any de 1930, al subsòl d'Espanya hi havia or abundant². I a més a més Espanya posseïa una fórmula secreta per produir, amb quasi sols aigua i succhs vegetals, una gasolina millor que totes les existents fins aleshores, en quantitat suficient per satisfer el consum nacional i, per si fóra poc, exportar-ne a dojo³. Al cap de pocs mesos, però, els fabricants de gasògens i els recautxutadors de pneumàtics feien llur agost. La llenya i l'esclòfia d'avellana substituïen la gasolina.

Ara que s'apropa l'euro, malgrat que amb els anys un se sent un xic xaruc, apropar-se a una gasolinera i llegir-hi els preus dels carburants en la nova moneda europea rejoyeneix, ja que l'import en euros és, poc més poc menys, el que pagàvem fa seixanta anys, en pessetes!

Malgrat que vivíem èpoques imperials, les carreteres eren un xic tronades.

Notes:

* *Año de la Victoria*.

** Es féu famosa la cançó *Il est cocu le chef de gare*.

Referències:

1. Frigola, M. "Te'n recordes?". *Es Pedris Llarg*, núm. 37. Set. 1996.
2. "Mensaje del Caudillo a los españoles". *La Vanguardia Española*, 2 gener 1940.
3. "La Autarquía nacional en Materia de Carburantes". *La Vanguardia Española*, 8 febrer 1940.

A. ARRUGA FORGAS

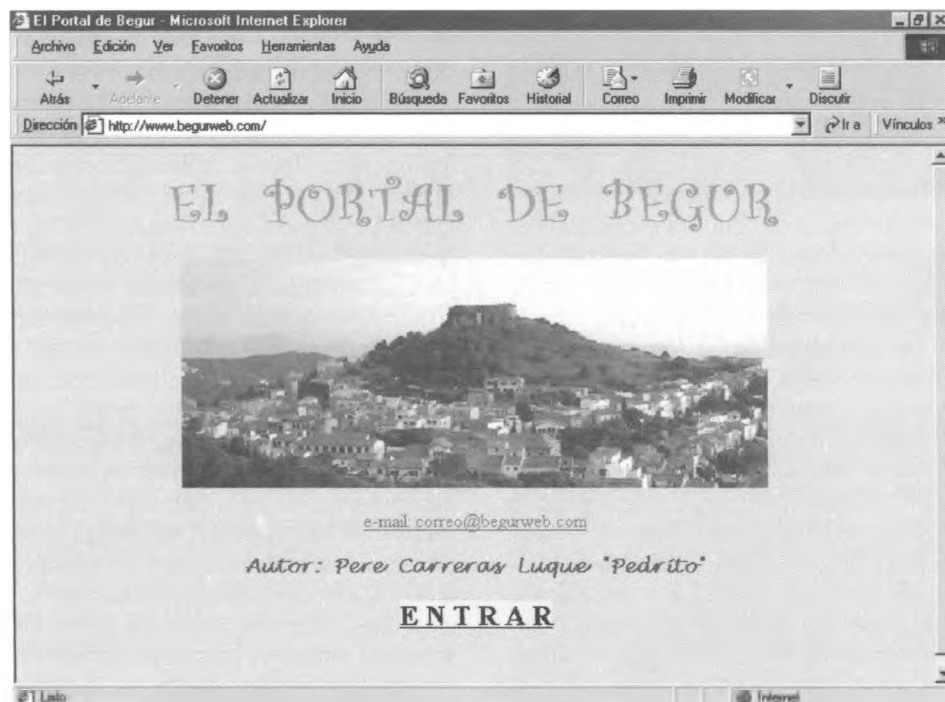
Fent migdiada a l'andana.

www.begurweb.com

Internet és la porta del món; cada dia són més les persones que tenen un ordinador i es connecten a la Xarxa. Les possibilitats que ofereix aquest mitjà de comunicació són immenses. Es poden enviar missatges, rebre'ls, cercar informacions diverses, comprar, vendre, subhastar, comunicar-se mitjançant la paraula i la imatge, fer gestions amb els bancs i visitar multitud d'espais d'oci. Naturalment Begur no podia quedar al marge d'aquestes tecnologies, i ja som uns quants que no volem que el nostre poble quedi endarrerit i que estigui present en aquest món d'avantguarda.

De moment encara queda molt camí per recórrer dins del món d'Internet, però ja hi ha una bona base i, a poc a poc, tothom –més tard o més d'hores– hi connectarà. A la gent que ja ho esteu, us proposo que visiteu aquesta web que he fet amb tot l'amor a Begur i als begurencs, així com als que no ho són però també se l'estimen.

Hi trobareu enllaços amb altres webs d'interès, no tan sols de Begur sinó d'arreu; hi podreu llegir *El Butlletí d'en Pedrito*, la premsa diària –tant d'informació general com esportiva–,

les revistes del cor... També disposa de guia telefònica i d'adreces de tot l'Estat espanyol... i un llarg etcètera que podeu descobrir si us connecteu a Internet (podeu fer-ho des de la biblio-

teca si no teniu ordinador) i accediu a l'adreça www.begurweb.com: *El Portal de Begur*.

PERE CARRERAS LUQUE, PEDRITO

Pro-Gat Begur: una associació que va endavant

El mes d'abril de 2000 es va fer la primera reunió al Casino Municipal per tal de donar a conèixer aquesta associació i així captar socis i voluntaris per poder fer la feina que cal fer, és a dir, controlar el creixement desmesurat dels gats de carrer i també el seu estat sanitari.

Després de deu mesos hem començat a notar resultats. Som gairebé 50 socis. Ens fan falta col·laboradors que posin les gàbies-trampa i després portin els gats al veterinari. No obstant això, de mica en mica tot va venint.

Volem deixar ben clar que aquesta associació només té una finalitat: el control de població i el control sanitari dels gats del carrer, és a dir, els gats que no tenen propietari. Això és bo, per una banda, per a les persones que esti-

men aquests petits felins i que volen que estiguin en bones condicions, i de l'altra, per a les persones a qui no els agraden tant, perquè podran veure que el nombre de gats va decreixent i no sentiran tantes baralles, miols i males olors. Per això també demanem la col·laboració d'aquestes persones. Hem de deixar ben clar que els gats són del tot imprescindibles per evitar la proliferació de rates.

De moment s'ha esterilitzat la colònia de gats que hi ha al supermercat Maxor, abans Super Stop. S'han esterilitzat alguns membres d'una colònia de Residencial Begur. Ara estem actuant en una altra colònia que hi ha en una casa abandonada al carrer de Santa Reparada. Més endavant tractarem de traslladar-los a un altre indret. Com a

urgent ens queda una colònia del carrer del Metge Pi i la que hi ha al carrer del darrere de la farmàcia.

Hem d'agrair als veterinaris Nuri i Lluís, de Centre Veterinari Costa Brava de Palafrugell, la feina que estan fent. També expressem el nostre agraïment a la Sra. Maria Rosa, la Sra. Krista i la Sra. Pilar, que són les persones que més ens han ajudat en la recollida de gats. Finalment, agraïm a l'Ajuntament la seva col·laboració en tots els àmbits.

El proper mes d'abril tindrem una nova reunió, on esperem l'assistència de tots els socis, així com d'altres persones que vulguin col·laborar. Oportunament farem saber dia, hora i lloc.

Associació Pro-Gat

Setmana cultural de l'Escola Doctor Arruga: un viatge al Marroc

Ara ja fa uns anys que la nostra escola celebra setmanes culturals, que consisteixen a canviar el ritme normal d'activitats del centre i concentrar tots els esforços, una setmana l'any, a treballar un tema de manera monogràfica. Aquests temes són aquells que no s'inclouen en el currículum escolar com a tals, o s'hi tracten molt de passada.

Un dels objectius a treballar durant aquestes setmanes és la convivència i el treball conjunt entre els alumnes de diferents edats, de manera que els alumnes dels cursos grans es responsabilitzin dels més petits i els ajudin a resoldre els problemes que se'ls presenten. Al mateix temps això ens obliga, als mestres, a plantejar els treballs d'una manera diferent, perquè han de ser útils al mateix temps per a alumnes d'edats molt diverses.

Com que cada any ens trobàvem amb el problema d'escollir la temàtica a treballar, vam decidir, en Claustre de Professors, que seguiríem les directrius dels Anys Internacionals establerts per l'ONU.

L'any 2001 les Nacions Unides havien decretat l'Any Internacional del Diàleg entre Civilitzacions i de la Mobilització contra el Racisme, la Discriminació Racial, la Xenofòbia i les Formes Connexes d'Intolerància i, atès que a la nostra escola i el nostre poble ja hi conviuen persones de diverses civilitzacions i diferents cultures, no sempre ben tolerades per tothom, vam decidir fer un Viatge Imaginari al Marroc, una cultura tan propera i tan desconeguda alhora.

Vam agrupar els alumnes en deu grups, de tres a dotze anys, perquè poguessin passar per cinc dels deu tallers que se'ls oferien: tatuatges amb *henna*, escriptura àrab, confecció de barrets, cuina magrebí, teixits, la cerimònia del te, diapositives del Marroc i treball del camell, música magrebí, arabesc i jocs populars. Aquests tallers eren dirigits per dos mestres i, en alguns casos, col·laboradors voluntaris.

Durant les hores que els alumnes no treballaven en tallers eren a les seves classes aprofundint més o menys en altres aspectes de la qüestió, segons el seu nivell i edat. Unes vegades aquest aprofundiment es feia sota la direcció dels mateixos mestres, i d'altres orientats per

persones voluntàries, expertes en el tema.

Tots els cursos vam visitar també una exposició que s'havia instal·lat a les Escoles Velles, titulada *Coneguem el Marroc*, que ens oferia petites pinzellades de la geografia, la cultura antiga i moderna, l'art, la gastronomia, la religió i la vida quotidiana del poble marroquí.

Finalment, vam acabar aquesta setmana el divendres a la tarda muntant a l'escola un *zoco* o *suk*, més conegut per nosaltres com un *mercadillo*, on hi havia una parada de cada taller perquè tothom tingués l'oportunitat de realitzar les esmentades activitats i tenir un contacte més directe amb aquesta cultura tan rica. Vam tenir la sort de comptar amb l'ajuda directa de moltes famílies i voluntaris, que van contribuir a cloure la setmana amb una gran festa de germanor de tots els integrants de la nostra comunitat escolar. Som molts els que ens hem sentit emocionats tot veient la seva participació i les seves ganes de col·laborar amb l'escola.

La valoració de la setmana, tant des del punt de vista dels alumnes com dels mateixos mestres i de les famílies participants, ha estat molt positiva. Hem aconseguit aprendre, tots, moltes coses noves i ampliar els nostres coneixements. I, el que és més important, hem pogut apreciar en molts dels nostres alumnes un canvi d'actitud en la manera de valorar i tractar els companys i les companyes que provenen d'altres cultures, la qual cosa ha contribuït a una millora en les nostres relacions personals.

Volem acabar agraint a tothom la seva col·laboració durant aquesta setmana.

Escola Doctor Arruga

PIJ Begur

Informació sobre cursos de monitors en el lleure que properament tindran lloc en poblacions del Baix Empordà

Curs de Monitors M7 – 2000 / 2001 Palafrugell

Dies: 20, 21, 27 i 28 d'abril; 4, 5, 11, 12, 18, 19, 25 i 26 de maig i 1 de juny de 2001.

Lloc de realització del curs: Centre Cívic de Vilartagues, i un cap de setmana en una casa de colònies.

Preu del curs: 25.900 PTA (inclou: curs de monitors impartit per professors de l'Escola l'Empordà, material pedagògic, tallers, jocs, assegurança de responsabilitat civil i sortida de natura: estada d'un cap de setmana en una casa de colònies).

Organitzat per: Creu Roja Palafrugell.

Informació i inscripcions: Creu Roja Palafrugell (matins).

Curs de Monitors M5 – 2000 / 2001 Sant Feliu de Guíxols

Dies: 20, 21, 27 i 28 d'abril; 4, 5, 11, 12, 18, 19, 25 i 26 de maig i 1 de juny de 2001.

Lloc de realització del curs: Centre Cívic de Vilartagues, i un cap de setmana en una casa de colònies.

Preu del curs: 25.900 PTA (inclou: curs de monitors impartit per professors de l'Escola l'Empordà, material pedagògic, tallers, jocs, assegurança de responsabilitat civil i sortida de natura: estada d'un cap de setmana en una casa de colònies).

Organitzat per: Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols – PIJ de Sant Feliu de Guíxols.

Informació i inscripcions: Punt d'Informació juvenil de Sant Feliu de Guíxols, Centre Cívic Vilartagues. Pl. Salvador Espriu, s/n. 17220 Sant Feliu de Guíxols. Telèfon: 972 820101. Fax: 972 326367. Correu electrònic: pijsfa@ddai.es

Horari: de dl. a dv. de 9 a 14 h i de 17 a 19 h.

Jornada Comarcal d'Immigració

El passat 8 de febrer de 2001, al local polivalent d'Esclanyà i en el marc del conveni per a la realització del Pla Comarcal d'Integració dels Immigrants al Baix Empordà entre aquest consell comarcal i el departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, els professionals de serveis socials d'atenció primària de la comarca van realitzar una jornada monogràfica sobre el treball dels serveis socials amb la població migrant. Va ser una trobada

de debat a nivell tècnic que va permetre posar en comú les experiències de cada equip de la comarca, així com treballar per construir un model d'intervenció des del servei social amb persones migrants.

La presentació de la jornada va anar a càrrec de Joan Català, primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Begur i vicepresident del consell comarcal, i va ser conduïda pels tècnics de serveis socials d'aquest consell i l'entitat ACI-

SI, gestora del pla comarcal. També hi va participar personal de l'Hospital de Palamós.

Associació Esportiva Begur

Georgina Carreras Caner, jugadora de l'equip Aleví de l'Associació Esportiva Begur, va ser convocada per la selecció catalana femenina Sub-14 per celebrar el I Campionat d'Espanya d'aquesta categoria, que es va celebrar a Palma del Río

(Còrdova) els dies 6, 7 i 8 de desembre de 2000.

La Selecció Catalana va quedar en segona posició, darrere de la Valenciana.

Regidoria d'Esports

Primer homenatge als més grans de 85 anys

El dia 2 de desembre de l'any 2000, l'Associació Gent Gran de Begur homenatjà els seus socis més grans de 85 anys. Com que era la primera vegada que es feia aquesta festa després dels deu anys de la fundació de l'entitat s'hi ajuntaren deu persones: set senyores i tres senyors. Fou un acte molt entranyable i simpàtic on es respirava un entorn d'amistat i germanor. Embellim aquest escrit amb fotografies dels homenatjats, que foren (d'esquerra a dreta): drets, Manola Almar (86 anys),

Francesca Busquets (86), Dolors Moret (94) i Francesc Mari (86); asseguts, Cristina Arañonet (88), Baldomer Dalmáu (91) i Vicenç Artiga (87).

No pogueren assistir-hi personalment Dolors Triadú (90 anys), Maria Garrido (88) ni Isabel Marquès (88); aquesta última és la presidenta de l'Associació des de la seva fundació.

Volem que aquest escrit deixi constància de tan entranyable festa. Desitgem a tots plegats molts anys de vida i benestar.

Maria Garrido.

Isabel Marquès.

Dolors Triadú.

III Concurs de Poesia

L'Associació de Gent Gran ha celebrat el III Concurs de Poesia. Hem de lamentar la poca participació, malgrat que ens consta que hi ha gent que ha fet poemes i no els ha presentat. És una llàstima que no hi hagi més poetes amateurs, perquè no es tracta de presentar-s'hi per guanyar sinó pel sol fet de participar-hi. Aquest any, el tema del concurs era "El vent".

Els guanyadors de l'edició d'enguany han estat:

1r premi: Richard Vauneukem, amb *El vent*.

2n premi: Montserrat Carreras, amb *Qui ets?*

3r premi: Rosa M. Posadas Roig, amb *El vent a la foscor*.

La festa de lliurament va ser molt lluïda. Els autors de les poesies varen llegir-les i, després del pica-pica, và-

rem fer un ball i vam estrenar l'equip de música, que s'ha pogut adquirir gràcies a les aportacions de l'Associació de Veïns de Sa Tuna, els clubs nàutics de Sa Riera, Sa Tuna i Fornells i la gran col·laboració de l'Excel·lentíssim Ajuntament de Begur.

Us animem a tots per tal que l'any vinent feu una poesia per presentar-la al concurs, encara que sigui només per col·laborar-hi. Ja sabeu que poden ser tant en català com en castellà i que hi poden participar joves i grans de Begur i socis de la Gent Gran.

Associació Gent Gran de Begur

El vent

Nasqué i en rei absolut va dominar
milions d'anys abans que la preciosa Eva,
enganyada per una serp molt pèrfida
a creure'n l'ensenyament del Gènesi,
menjà el maco fruit de l'arbre prohibit
i en feu menjar a un innocent Adam.
Venint dels Pirineus majestuosos,
expulsant amb força els núvols espessos,
petits i grans saben que és Tramuntana.
Sigui brisa de terra o marinada,
quan el sol nostra epidermis abraça
és a l'estiu carícia de dolcesa.
Quant al Migjorn, espargeix moltes vegades
sobre el bonic paisatge empordanès
uns núvols d'arenas grogues saharianes
transformant així nostre cotxe en xinès.
Que seu nom es digui Llevant, Ponent, Gregal,
Garbí, Xaloc, Migjorn, Tramuntana, Mestral,
tots els mariners el respecten, el temen.
Alerta amb homes que no paren esment
car els seus humors són tan imprevistos
com de nostres fidels mullers llurs capritxos.

RICHARD VAUNEUKEM

Qui ets?

-Fffffffuuuuuhhhhhhh!!!!, fffffuuuuuhhhhh!!!!
em crides camp a través
-Surt al balcó, amor meu-
Amb els braços oberts t'espero.
Tot veloç arribes,
i em prens entre els teus braços.
M'estrenys fortament,
i te m'enduus cel enllà.
Com un remolí és el nostre amor,
com un huracà la nostra passió,
i el cel el nostre horitzó.
Viatgem per l'espai a una velocitat inèdita,
i amb una força devastadora arrasem la terra,

destruint tot el que se'ns posa per davant.
Ens abracem fortament,
esmunyint-nos entre els arbres,
fent grinyolar aquella porta de fusta vella.
Jugant amb l'aigua, arrissem la mar
i li pintem crestes platejades.
Plegats som tan poderosos,
que ningú ens pot batre.
De força 3/4 som tremolosos,
però un ventijol suau lliscant pel rostre,
sempre és agradable d'apercebre.

MONTSERRAT CARRERAS

El vent a la foscor

La nit és fosca i freda
el vent és fort i sec
mirant el cel tan negre
sento el sospir del temps.

M'agrada posar-me de cara al vent
i escoltar els seus mormols
sentir com s'esvaloten els meus cabells
i com mou els arbres tan suaument.

De sobte sento el plor d'un infant
una llum que enlluerna surt de la foscor
el vent bufa, la llum es fon, torna el silenci
el vent s'emporta un llunyà udol de gos.

El vent tan fort em dóna esgarrifança
i a la nit estrellada sento igual que el vent
passar tota la meva vida en un moment
una vida plena, llarga i sento enyorança.

Sota aquell cel ventós i estrellat, recordo
quantas vegades a la foscor de les nits
jo he obert el llum, trencant la pau
per atendre els plors dels meus infants.

ROSA M. POSADAS

L'illa dels somnis

Com és que les illes tenen en el nostre imaginari aquest estrany poder de fascinació? ¿És que ens agraden els contorns limitats, les fronteres exactes, saber precisament on som? ¿O solament és perquè, sacsejats en una navegació agitada, l'aparició a la línia del cel de la silueta d'una illa ens promet la seguretat de la terra ferma? Ja siguin les imatges de *L'illa del tresor* de Stevenson, de *L'illa misteriosa* de Verne o de *L'arxipèlag* de Hölderlin, tots duem en algun racó dels nostres somnis alguna illa perduda que ve a ser el paradís per excel·lència, el lloc de les escapades mentals alliberadores. Illes clàssiques, amb temples i déus, o illes tropicals, amb nadius i pirates i esculls de corall i cocoters de fulla llustrosa.

Durant bona part del segle XIX, l'illa dels somnis de molts catalans va ser Cuba. I noms com Pinar del Río, l'Havana, Matanzas, Las Villas, Camagüey o Oriente omplien el cap dels joves catalans amb delícies de terra promesa, amb mulates i cigars, amb cafè i sucre, tot bressant amb el "pa tou-pa sec" del ritme melancòlic de les havaneres.

Lluís Costa, un gironí nascut el 1959, historiador i arxiver, s'ha dedicat a rastrejar què va significar Cuba en l'imaginari i sobretot en la realitat d'un poble del Baix Empordà: Begur. De les seves investigacions n'ha tret un llibre tan fascinant com una illa somiada. Gràcies a ell podem saber amb exactitud la importància de l'emigració cubana dels habitants de Begur i de quina mena d'emigració es tractava. Ens dóna les llistes de noms dels emigrats, els seus destins, els seus èxits i els seus fracassos. Ens explica com, des del paradís, la imatge somiada no era altra que el turó de Begur, coronat amb les ruïnes del castell, presidint unes meravelloses cales. Comprenem que els paradisos o són somiats o són plorats, és a dir, perduts. Veiem com, des del feinejar absolut del cada dia de l'illa, aquell que feia dels catalans a Cuba més esclaus del treball que

els esclaus de debò, aquell que va propiciar la famosa quarteta: "Desde el fondo de un barranco / canta el negro con afán / Dios mío, quién fuera blanco / aunque fuera calatán!", per més diners que acumulessin, per més sòlid que fos el seu establiment cubà, el retorn a casa era sempre present. Un retorn sonat, si podia ser, un retorn amb demostració local del poder adquirit, que es fonamentava en la construcció d'una casa –les famoses cases d'*indiano*– amb totes les comoditats i una mica més, i amb un casament amb una noia jove i guapa –si el que tornava era encara solter.

Però abans calia treballar. Lluís Costa ens explica que els begurencs no marxaven pas cap a Cuba a l'aventura, sinó que el seu viatge anava lligat a l'exportació vinícola. Els joves de Begur anaven a Cuba sabent on anaven. Cuba era llavors, com remarca Josep M. Fradera al pròleg, una illa extraordinàriament rica. Era la principal exportadora mundial de sucre, cafè, tabac i coure, i s'hi acumulava "una massa de riquesa certament tan notable com mal repartida". A més era una colònia espanyola, peculiar, però colònia. Dels més de cinc-cents begurencs que hi van marxar, se n'hi establí un

vuitanta per cent. Diu Fradera: "Som al davant, un cop més, de la clàssica emigració en cadena, d'una emigració que s'estableix en forma de xarxa... No estem, doncs, observant una emigració de desposseïts que cerca un lloc sota el sol per sobreviure, sinó una diàspora formada per individus que marxen allí on se'ls crida i espera. Surten de casa sabent on van i amb qui s'establiran. Saben que des d'allí faran progressar la xarxa una mica més enllà, per tal que un altre nouvingut faci al seu torn el mateix". Fou tan gran la implantació catalana a Cuba que la paraula *catalán* es convertí en sinònim de *botiga*. I si el botiguer era negre, posem per cas, era igual: en comptes d'anomenar la seva botiga "el catalán de la esquina", es deia "el negro catalán". Fina ironia, perquè el negre de la quarteta podia acabar sent català, però no blanc.

L'illa dels somnis. L'emigració de Begur a Cuba al segle XIX, de Lluís Costa, és un llibre admirable, més ric que una novel·la, perquè en conté moltes. I totes amb la palpitació impagable de la veritat estricta.

NARCÍS COMADIRA
(Publicat a *El País* el 14-12-2000)

Artie Shaw, un americà a Begur (Apunt biogràfic)

Aquesta és la història del personatge més famós (sense cap dubte) que ha viscut a Begur. Va néixer a Nova York el 23 de maig de 1910 i el seu veritable nom era Arthur Arshawsky (d'origen jueu); això de ben petit li portà problemes i ràpidament el va canviar pel d'Artie Shaw.

Es va formar a Connecticut (era un lector compulsiu), als 14 anys va començar a tocar el saxo i mesos després el clarinet. Als 15 anys deixà casa seva per anar a tocar per tot Amèrica mentre estudiava el treball dels seus ídols del món del jazz (Louis Armstrong, Bix Beiderbecke i Frank Trumbauer). Als 16 anys se'n va anar a Cleveland, on va tocar amb Austin Willie, de qui aprengué la tècnica d'arranjament d'orquestra.

L'any 1927 ja triomfava al món del jazz, sobretot dins la comunitat negra del país. Admirador de Louis Armstrong, visità Chicago per conèixer el músic; de tornada, als 17 anys, s'introduí a Hollywood, on va tocar al costat d'Aaronson, amb el qual va descobrir el món clàssic: això l'influencià en la manera de tocar i va fer que introduís les cordes i la fusta a la seva orquestra.

Durant la gira de 1929 Shaw es quedà a viure a Nova York, on fou el número 1 tocant en gravacions de ràdio de la ciutat. Al cap de dos anys, cansat de l'èxit i el negoci de la música, va comprar una granja a Pensilvània amb terres per cultivar i fusta per vendre, mentre escrivia llibres i mètodes sobre temes musicals (*Artie Shaw's Jazz technique, book one* i *book two*). Artie es va prometre a si mateix no tocar mai més la música que lo li agradava.

L'any 1934 tornà a la música a Nova York com a líder de la seva banda, en un històric concert a Broadway. Gravà el tema de Cole Porter *Begin the beguine*. (En aquells moments la veu femenina de la banda era Billie Holiday, que va ser la primera cantant negra fixa a la seva orquestra. Shaw fou el primer director americà a desafiar el racisme i introduir músics negres en l'orquestra). L'èxit fou increïble, guanyava 60.000 dòlars setmanals (ara serien 800.000). Fou nomenat "el rei del swing" (títol molt discutit pels seguidors de l'altre monstre del clarinet,

Benny Goodman, amb el qual sempre va tenir molt bona relació), i el tema avui dia encara és un dels més venuts del món. Artie, de nou, marxà de la popularitat, no suportava la fama i va viatjar a Mèxic a descansar; torna, però, l'any 1939 amb un nou èxit sota el braç, *Frenesí*.

De cop i volta va esclatar la Segona Guerra Mundial, i Artie s'allistà a la US Navy, l'armada americana, amb la intenció d'entrar en combat, però li van proposar de formar una gran orquestra i tocar la seva música a totes les bases americanes. Va viatjar per tot el Pacífic tocant en totes les zones de guerra.

Artie Shaw tornà als Estats Units psicològicament destrossat. Després

Artie Shaw, de parella amb la Gracieta a l'Hotel Plaja, l'any 1956, en el banquet de casament de Marcel Neras i M. Lluïsa Comas.

d'un any i mig de psicoanàlisi, es divorcià de la seva dona Betty Kern (filla del popular compositor Gerome Kern), amb qui tenia un fill, formà una orquestra civil d'altíssim nivell (Dodo Marmarosa, Barney Kessel, Roy Eldridge) i continuà la seva imparable carrera durant anys. Artie també dominava a la perfecció la música clàssica, i va actuar com a solista amb totes les grans orquestres simfòniques (Nova York, Israel, Denver, National Youth Orchestra) tocant Debussy, Gershwin, Ravel, Xostakòvitx, etc.

L'any 1951 va deixar la música de nou i va tornar a comprar terres. Allà escrigué la seva primera novel·la, *The trouble with Cinderella, an outline of identity*, obra del tot autobiogràfica, i periòdicament tornava als escenaris amb formacions petites, quartets i quintets (Gramercy 5). Després de tenir un malentès amb la justícia americana

(fou titllat de comunista), l'any 1954 va fer la seva darrera actuació. La seva formació més reconeguda musicalment segons tots els crítics són els Gramercy 5 (les gravacions amb aquesta formació són les millors). Artie guardà el clarinet dintre l'estoig per sempre més.

De viatge per Europa, de cop i volta es trobà allotjat a l'hotel La Gavina de S'Agaró (l'únic de cinc estrelles que hi havia a Girona), quedà enamorat de la Costa Brava (en aquell temps del tot verge) i va decidir construir una casa a S'Agaró. El begurenc Narcís Pujol va acompanyar Artie Shaw i Sivils Massana, de Girona, a la recerca d'un terreny a S'Arató. Narcís li aconsellà d'anar a viure a Begur, més tranquil a l'estiu i amb vistes increïbles; en Siset parlava anglès i ràpidament es van fer molt amics. Artie visità Begur i va comprar un terreny propietat de Lluís Comas a la font de la Salut (lloc molt estimat per tots el begurencs, tothom hi anava a berenar i passejar els dies de festa). La font sempre més va formar part de la parcel·la. La vista era genial i li agradava molt.

El constructor de la casa fou el Sr. Gual; els capatassos, el Sr. Cuadrado i Sr. Fusté, i l'arquitecte el ja esmentat Sr. Sivils, que fou acomiadat a mitja obra.

Artie, durant les obres, llogà una casa a Sa Tuna propietat de Francesc Font. Sovint anava a menjar a la Fonda Plaja i visitava les obres diàriament. Els mobles van arribar en vaixell des dels Estats Units; la fusteria la va fer Francesc Oliver, i la seva xicota (ara la seva dona) Micaela García feia de minyona a la casa de Sa Tuna. A final del 56 Artie ja era conegut per tothom del poble; la seva presència en dos casaments així ho demostra: el 12-12-56 fou testimoni al casament de Marcel Neras i M. Lluïsa Comas, i tres mesos més tard va ser el padri de l'enllaç entre Francesc Oliver i Micaela García. Poc temps més endavant, ja finalitzades les obres, en Paco i la Mela anaren a viure a la casa d'Artie Shaw com a guardes.

Curiosament, Shaw era conegut per tothom pels seus matrimonis amb actrius famoses com Lana Turner i Ava Gardner; pocs eren els begurencs que

sabien que era un monstre de la música. Una persona que sí que coneixia la seva dimensió musical era Ricard Viladesau, que aquells anys era el tenora solista de La Principal de la Bisbal, i un cop presentats va néixer entre ells una gran amistat. Les seves anades a la casa d'Artie eren habituals: parlaven de música, de Pau Casals (músic admirat per tots dos), de la sardana, però en cap moment sonaren cap dels dos clarinets que Shaw guardava zelosament a la seva cambra, tot i els precs de Ricard Viladesau. Artie i la seva parella, Evelyn Keyes, anaven sempre en dies de festa a escoltar sardanes, sovint amb en Narcís Pujol, a la plaça de l'Església, a la plaça Nova i els Ametllers de Palafrugell, al passeig del Mar de Palamós. Narcís explica que fins i tot un any, en assabentar-se que les arques municipals estaven molt malament, va pagar la cobla per la Festa de Sant Pere.

Al cap d'un any en Paco i la Mela van deixar la casa, i per consell de la Mela van passar a ser guardes de la casa Vicenç Regencós i Agustina Caner, i entrà a la cuina l'Ignasi Iglesias. Artie passava els dies llegint, jugant a escacs, mirant el cel amb telescopi... El seu *hobby* preferit, però, era la pesca, sempre en aigua dolça i com a esport: res de menjar-se el peix, el pescava i el deixava de nou en llibertat. Se'l podia veure al llac de Banyoles, sota el pont de Torroella o al rec del molí. Per la seva casa van passar-hi molts personatges famosos a veure'l: Truman Capote, Xavier Cugat, Lana Turner, Eddie Fisher i molts més.

Els darrers tres anys a Begur el servei el formaven el matrimoni Josep Boada i Montserrat Granés, i continuava com a cuiner en Nasi Iglesias. Artie no veia amb bons ulls la manera de construir sense cap criteri de la Costa Brava; ell s'estimava la natura i no podia entendre les construccions que no tenien res a veure amb l'entorn.

Durant la seva estada a Begur va viure sempre en companyia de l'actriu Evelyn Keyes, a qui tothom recorda com una bellíssima persona, molt amable i simpàtica; en canvi, Artie Shaw era una persona de caràcter molt fort, massa exigent amb els seus treballadors. L'any 1960 enyorava la seva terra i marxà cap a Estats Units. Va proposar a la família Boada-Granés de treballar per a ell a la casa de Lakeville, a Connecticut, i van dir que sí; l'Ignasi es quedà a Begur. Artie va posar en venda

la casa (en cercles reduïts deia que si no hagués estat per la massificació de xalets a la muntanya mai no l'hauria venut). La Mela cuidà la casa durant el temps que va estar en venda, fins que la van comprar uns turistes d'origen francès. Artie, abans de marxar, li va regala el sofà del menjador que havia portat dels Estats Units.

Josep Boada, Montserrat Granés i la seva filla M. Àngels van marxar en vaixell cap a Amèrica. Al cap d'una setmana a Lakeville, el 24 d'agost va néixer el seu segon fill, Jordi (que va tenir la doble nacionalitat). En Josep cuidava el jardí i la Montserrat feia de cuinera. Però l'aventura americana del matrimoni i dos fills durà poc: al cap d'un any i mig tornaven cap a Begur. Artie Shaw ja no tenia cap punt d'unió amb el poble de Begur.

Ja separat d'Evelyn Keyes, va escriure el seu segon llibre, *I love you, I hate you, drop dead*, on parla sense miraments dels vuit matrimonis i divorcis corresponents amb Jane Larns, Margaret Allen, Lana Turner, Betty Kern, Ava Gardner, Kathleen Winsor, Doris Dowling i Evelyn Keyes. L'any 1973 tornà a Califòrnia, participà en debats a televisions, ràdios i diaris, va fer seminaris en gairebé totes les universitats del país, es convertí en un gran historiador de la música jazz i va col·laborar en diferents pel·lícules com a escriptor i productor. Artie ja havia realitzat dues pel·lícules abans com a actor, sempre fent d'Artie Shaw: la primera, *Dancing coed* (1939), amb Lana Turner, i la segona, *Second chorus* (1940), amb Fred Astaire, on toca el seu popular concert per a clarinet.

L'any 1985 la televisió canadense, sota la direcció de Brigitte Berman, realitzà una pel·lícula documental sobre la seva vida titulada *Artie Shaw: time is all you've got*, que guanyà l'Oscar de l'Acadèmia al millor documental l'any 1987. Aquest film és un gran document històric, ja que hi apareix Begur en filmacions privades des de casa seva, quan encara no s'havia construït el parador d'Aigua Blava, sense cap casa en tota la muntanya i els pins fins a la platja. La pel·lícula fou projectada per TVE-2 el dissabte dia 22 de març de 1987 en el programa "Documentos TV", i pocs begurencs tenen la sort de tenir-la gravada. L'any 1989 Shaw publicà la

En Paco i la Mela amb Artie Shaw a la casa de Sa Tuna.

seva darrera novel·la, *The best of intentions and other stories*.

La gran notícia va arribar a principi dels 90. Artie Shaw visitava quaranta anys després el poble de Begur. Treballador incansable, preparava unes altres memòries, i volia documentació, fotos i reviuire altre cop aquells anys de felicitat. S'allotjà a l'hotel Sa Riera i es retrobà amb en Narcís Pujol, que el va convidar a sopar diverses vegades a l'hotel Plaja (Artie li va prometre enviar-li el seu darrer llibre). Amb el Sr. Valmaña (grans amics) van anar a veure la casa: quina llàstima!, no tenia res a veure amb la que havia deixat, el seu estat deixava molt a desitjar; el paisatge tampoc no era el mateix. Va anar a saludar a tota la família Boada-Granés, sobretot a la M. Àngels, que des de l'edat de vuit anys no l'havia vist més. Van fer un dinar amb en Francesc, la Micaela i tota la família a la seva casa de Sa Tuna; ell revisà les fotos del casament i se'n va quedar una per al llibre. Tot era reviuire el temps passat. Al cap d'una setmana, ple d'inesborrables records, Artie, amb la seva secretària, deixà per darrera vegada el poble de Begur.

La seva música, però, no ens deixarà mai, els seus tres llibres són *best-sellers*, s'ha escrit la biografia de la seva vida, la seva orquestra –ara sota la direcció de Dick Johnson– continua en actiu, queden les seves pel·lícules i tots els discos, ara reeditats en CD. Cal que el poble de Begur tampoc oblidí mai "el rei del swing", Artie Shaw.

Biel Castelló

Gràcies a Lluís Regencós, M. Àngels Boada, Narcís Pujol, Ricard Viladesau i Micaela García per tota la informació, i gràcies sobretot a Josep Carreras per la seva paciència i amabilitat.

Celebracions equivocades

–Ei, Xicu, com us va anar la celebració del canvi de segle?

–Què em preguntes, ara tu? Que ets d'efectes retardats? El canvi de segle el vam celebrar quan vam posar el dos en comptes de l'u, i això va ser el dia primer de gener de l'any passat. Llavors, vam posar 2000 en lloc de 1999, i tothom va entendre que havíem canviat de segle i de mil·lenni.

–Sí, vau posar 2000 però no vau pas canviar de segle. El canvi va ser un any més tard: el primer de gener del 2001 –va pontificar en Jordi.

–Ara sí que m'has ben xeringat! M'estàs dient que es Nen Jesús, en arribar a l'any 2000, no n'hauria fet 2.000 i que no els faria fins el 2001?

–Però home, Xicu! Que no saps que Jesucrist va morir a la creu quan solament en tenia 33, d'anys?

–No em facis pas riure, Jordi. Que no saps que estem a l'era cristiana i que comptem els anys a partir del naixement de Crist? L'any és l'edat que tindria si encara visqués.

–Doncs això va així, t'ho miris com t'ho miris –féu en Jordi–. A Barcelona, molta gent va celebrar la fi del segle ara i no l'any passat, com em dius tu.

–Ara entenc el que va passar l'altre dia a sa farmàcia –digué en Xicu–. Dos barcelonins van discutir per una cosa

d'aquestes. L'un va mirar es termòmetre i digué que marcava deu graus, i l'altre li va contestar que deu graus no era pas sa temperatura que hi havia, que havíem d'esperar que es mercuri arribés als onze graus per poder dir que estem a deu graus –va explicar en Xicu. I continuà explicant aquella facècia de la farmàcia:– Els dos barcelonins no es posaven d'acord i sa discussió no s'acabava. Es feia tard i sa farmacèutica els digué que ja eren la una i que havia de tancar. Què va haver dit! “No ho és pas, la una!”, va cridar el barceloní, “no ho serà fins que el rellotge no assenyali les dues!”. Sa discussió encara es va embolicar més. Sort que va entrar un mosso d'esquadra a comprar un preservatiu i sa seua presència va calmar els ànims i sa farmacèutica ho va aprofitar per fer-los sortir al carrer.

–Doncs què vols que et digui... –féu en Jordi.

–Vull que em diguis i m'expliquis el perquè d'aquesta història de l'any 2001 que ningú no entén –va contestar en Xicu començant a posar-se nerviós.

–Això que ningú no ho entén ho dius tu. Hi ha molta gent que ho entén.

–Però sembla que tu no n'ets pas, d'aquesta gent que dius que ho entén –féu en Xicu–. Ja ho preguntaré a un

amic meu que ha estudiat i segurament que en podrem treure l'aigua clara.

–Tu mateix. Ja m'ho explicaràs –va dir en Jordi amb l'esperança de poder comprendre d'una vegada aquella història que ell també trobava estranya.

–El que passa –digué en Xicu– és que hi ha unes quantes patums que escampen aquesta història del 2001 sense explicar-ne ses causes, segurament perquè molts d'ells també les desconeixen. Els altres, com un ramat de xais, diuen que sí sense entendre res i fardonegen davant de sa gent fent-se es savi tot dient això que Crist no fa 2.000 anys fins al 2001, que els deu graus no són deu graus, que la una no és la una, etc.

–Mira que sou del morro fort, aquí a Begur! –féu en Jordi.

–Home, ara se m'ha acudit que podré donar una alegria a sa meua Reparada. Li diré que encara no ha pas fet els anys. Aquells que només jo sé que té. Que fins l'any que ve, a sa data des seu aniversari no els tindrà. Segur que es posarà contenta. I fins i tot quan li digui que això ho dius tu, potser, per una vegada, et dirà quelcom maco.

–Ja pots comptar...! –va fer en Jordi.

–Doncs mira, noi, saps què et dic?: puja aquí dalt i balla!

GRÈVOL

Tribuna Lliure

Cal·los

No és difícil. Baixes dos o tres escales i ja ets al Cal·los. Hi ha com una llum indecisa; els ulls s'acostumen a les coses i, quan s'hi desacostumen, van cap a la dreta per descobrir la més gran col·lecció de la marca tabaquera Camel de l'univers. Apareix llavors en Carlos i un no sap si mirar-lo primer a ell, el bigoti gegantesc o les mans; mans que jo vaig aprendre fa molts anys que era millor tenir-les com amigues ja que, en cas de tenir-les com a enemigues, la manotada podria traslladar-te fàcilment a Corçà i qui sap si a Bordils.

En els rerefons del Cal·los hi ha làmines d'arbres i una televisió que es deixa veure des d'unes taules i sofàs que, a vegades, són massa acollidors. Hi ha màquines, dards a la diana i també potser la millor música de Begur.

En Carlos avança en el seu regne quasi a càmera lenta, suggerint una calma immediata i alguna cosa semblant a

una advertència llunyana: segons quins desordres poden no agradar-li. Conserva molt de l'adolescent immens que jo vaig conèixer fa molt i que m'invitava, quan em veia, als més exquisits *carajillos* que he pres a la meua vida; em convidava també a la total seguretat de viure amb ell la nit de Begur, començant a Son Molas i acabant on la memòria finalitza el seu regnat.

Ja llavors, el Cal·los va plorar de soledat per les aventures caribs en què en Carlos es va embarcar. Més tard el Cal·los va tornar a sotmetre'm als horaris d'incògnita a què l'obligà el seu creador, aquesta misteriosa criatura que, per cert, és l'únic habitant d'aquest planeta que riu o somriu amb els ulls, probablement davant l'estrany espectacle del món.

Ja un altre cop en les estances del Cal·los hi ha llums vermelloses que t'acosten a tu mateix; hi ha llums blaves

que no. El billar llunyà, l'alegre escurabutxaques, en Carlos i el mateix Cal·los esperaven la loteria que només toca una vegada a la vida i que els ha tocat en la forma d'algú que es diu Montse. Vaig parlar amb ella fins a l'infinit l'últim dia de l'any. Ella i només ella sap qui és en Carlos i què és el Cal·los. Només ella pot habitar de ple dret els passadissos del Cal·los, la seva llum i la seva foscor, el menjador de tants sopars i reunions, els ecos que estan rere l'eco.

A mi no em queda cap dubte que en Carlos guarda una carta amagada, la peça més important de la seva col·lecció de Camel: l'autèntic i viu dromedari que abandera tota la resta; en les cantonades nocturnes del Cal·los, en Carlos l'alimenta secretament i, acariciant-se els bigotis i pensant en Déu sap què, somriu.

JORDI VALLVÉ

En Josep Ramon Artiga i Segura

La família Artiga Llac arribà a Begur l'any 1954 expressament per treballar amb el seu camió a la construcció de l'hotel Cap Sa Sal, procedents de Cornellà de Llobregat. En Vicenç i na Catalina, amb els seus fills Jaume, Josep Ramon i Neus, formaven una família molt simpàtica que caigué molt bé a Begur i s'hi adaptaren com a casa seva que fou. Al cap d'uns pocs anys, vingueren a viure amb ells els pares d'en Vicenç: na Rafaela Roig i en Josep Ramon Artiga i Segura; aquest últim és el personatge que ens ocupa en aquesta narració. He de dir que també vingué a estar-se amb ells na Júlia, mare de na Catalina.

L'avi Artiga, com va ser per als begurencs, va néixer a Cervera de Maestre (Castelló) l'any 1883. Era un home molt agradable, treballador i bona persona. El seu ofici no havia estat gaire determinat: havia anat a treballar del que se li presentava, preferentment a l'agricultura. Treballava molt com a temporer, anava a podar vinyes, a collir olives, a sembrar, a segar, a *veimar*, passava temporades fora de casa, cap a l'Aragó, València, Catalunya, França...

En el seu poble també feia de rellotger, i recorria els mercats veïns. El seu fill Vicenç, cansat de veure'l caminar carregat d'un poble a l'altre, li va comprar un burro, detall que el féu molt feliç. Estant a Begur, continuà amb la seva afició a la rellotgeria. Quan algú li confiava algun rellotge per arreglar, el portava sempre a sobre per observarlo. Un diumenge se n'anà a missa amb un despertador a la butxaca de l'americana, i quan anava a combregar se li va posar a tocar! Imagineu-vos-ho...

Anava molt a l'església, era devot de veritat. A les cerimònies sempre s'asseia al mateix lloc: quart banc baixant de l'altar a l'esquerra, primer seient. Una vegada, en ocasió d'un casament de la família Van de Valle-Haitz, també va voler anar a la celebració i es col·locà com sempre feia. Quan arribaren els convidats, naturalment, ocuparen els seients preferents. Entre ells hi havia un militar d'alta graduació que intentà ocupar el seu lloc, però no se'n va pas sortir.

Una vegada ens va explicar un fet que li succeí a França i que contat per ell feia molta gràcia. En Josep Ramon parlava un català-valencià amb expressions molt característiques. Intentaré

explicar-ho el millor possible. Com a temporer se n'anà a França l'any 1918, exactament a Carcassona. En arribar-hi, un dia cap al tard, entrà en una mena de pensió per sopar i dormir. Per sopar fou fàcil, però a l'hora de dormir no era possible donar-li llit. Ell insistia que s'accontentava a dormir a qualsevol racó. Al final, el dispeser li digué que si es conformava de compartir llit amb un altre home que ja estava dormint, li donaria acolliment. Li donà una espelma i li indicà on era la cambra. Al llit de matrimoni ja n'hi havia un que dormia, molt tapat. A l'habitació hi havia una llar de foc apagada. Es despullà i, amb calçotets llargs i samarreta, es posà al cap una *trunyer** i es ficà al llit. Amb aquesta maniobra tocà els peus del seu company: "Xec, quins peus tan freds tens". Però l'altre no li tornà contesta. Es va adormir una mica, però al cap de poc entrà a l'habitació una parella amb un braçat de llenya, es van asseure a la llar i l'encengueren. Ell no dormia i escoltava el que deien. En un moment determinat, l'home intentà tocar la dona; ella defugia les insinuacions dient: "No, avui no". Al cap d'una estona l'home continuava insistint però la dona el refusava: "No, home, tin-

guem una mica de respecte". Però ell no es donava per vençut i hi tornava, fins que ella, una mica enfadada, li digué: "Tingues una mica de respecte, que estem vetllant un mort". Quan l'avi Josep sentí això, s'aixecà d'un salt cridant: "Xec, ja ho deia jo que tenia els peus freds!". La parella s'aixecà esverada i van fugir escales avall, cridant: "Correm, que lo mort ens persegueix!".

Quan va morir el meu pare va venir a donar-nos el condol i em demanà per veure'l. En entrar on hi havia el pare, es va senyar i em demanà una cadira; es va asseure, es va treure uns rosaris de la butxaca i em digué que si no hi tenia inconvenient el deixés sol. Va passar més d'una hora resant al costat del pare. Jo ja tenia estimació a en Josep Ramon, però aquell dia m'arribà al fons del cor.

Va morir a Begur el dia 21 de maig de 1973, als 90 anys.

Us demano un record per aquell petit gran home.

J. C. RIERA

* Una *trunyer*, a Cadaqués, és un camal de calçotet blanc de punt, que amb un nus al final es posava al cap a l'hora d'anar a dormir.

De Cugat a les campanes

Proposta artística de primavera

La proposta artística de la Sala d'Exposicions del Centre Cultural Escoles Velles per a aquesta primavera disposa de tots els ingredients per esdevenir una mostra atractiva i de gran qualitat. La primera exposició, produïda per la Diputació de Girona, fou creada l'any passat amb motiu del centenari del naixement del cèlebre músic gironí Xavier Cugat. El títol de la mostra és *Cugat. Del carrer del Sac a Beverly Hills*, i pretén retre-li un homenatge per la seva aportació al món de la música i el cinema, alhora que es proposa donar a conèixer la figura d'un dels gironins més universals del segle XX. S'inaugurarà el dia 20 de març a les 7 de la tarda, i romandrà oberta fins al dia 1 d'abril.

La segona exposició s'ha titulat *Quan les campanes parlaven. La nostàlgia d'un so*. Es tracta d'un nou projecte per apropar als begurencs l'important i valuós fons artístic que la

Diputació de Girona té dipositat al Museu d'Art. En aquest cas, l'objectiu plantejat és el d'oferir al visitant un recorregut a l'entorn de les campanes i l'univers, real i simbòlic, que gira al seu voltant. Sens dubte, les campanes han estat durant molts segles un element indissociable de la nostra cultura. La mostra es podrà visitar del 20 d'abril al 6 de maig.

Els dies de visita d'ambdues exposicions seran de dijous a dissabte de 6 a 9 de la tarda (la de les campanes de 5 a 8), i els diumenges de 12 a 2 del migdia.

Calendari Sala d'Exposicions del Centre Cultural Escoles Velles de Begur - 2000

Del 20 de març a l'1 d'abril

Cugat. Del carrer del Sac a Beverly Hills
(Producció: Diputació de Girona).

Del 20 d'abril al 6 de maig

Quan les campanes parlaven. La nostàlgia d'un so
(Producció: Museu d'Art / Diputació de Girona).

Segona quinzena de maig

Labors / Escola d'Adults
(Producció: Escola d'Adults - Taller de Labors)

Primera quinzena de juny

Manualitats artesanals
(Producció: Taller de Manualitats)

De l'1 al 15 de juliol

Alfons Martín - Pintura

Del 17 al 29 de juliol

Laura Baldrich - Pintura

Del 31 de juliol al 15 d'agost

Vicenç Huedo - Pintura

Del 17 d'agost al 2 de setembre

Narcís Comadira - Pintura

Del 6 al 23 de setembre

XVI Concurs d'Arts Plàstiques

Del 12 al 21 d'octubre

Candelària - Pintura
(Fons Ajuntament de Palafrugell)

De l'1 al 18 de novembre

Obra pòstuma de Josep Mundet Tarrés - Escultura